

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/23-01/32

URBROJ: 65-23-02

Zagreb, 19. svibnja 2023.

P.Z. br. 498

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o dopuni Zakona o međunarodnom privatnom pravu, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 19. svibnja 2023. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike Vedranu Šimundžu Nikolić, Juru Martinovića i Sanjina Rukavinu.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-01/29
URBROJ: 50301-21/32-23-2

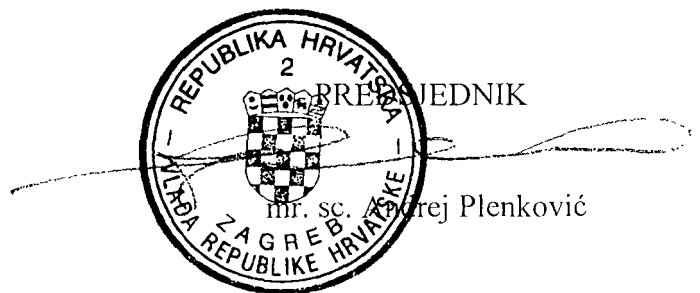
Zagreb, 19. svibnja 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o dopuni Zakona o međunarodnom privatnom pravu, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članaka 172. i 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o dopuni Zakona o međunarodnom privatnom pravu, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike Vedranu Šimundžu Nikolić, Juru Martinovića i Sanjina Rukavinu.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOGA ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O MEĐUNARODNOM
PRIVATNOM PRAVU, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, svibanj 2023.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O MEĐUNARODNOM PRIVATNOM PRAVU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

U Republici Hrvatskoj na snazi je kao osnovni izvor pozitivnog međunarodnog privatnog prava Zakon o međunarodnom privatnom pravu („Narodne novine“, broj 101/17.) odnosno tzv. Kolizijski zakon.

Zakon o međunarodnom privatnom pravu sadrži pravila o određivanju mjerodavnog prava za privatnopravne odnose s međunarodnim obilježjem, pravila o nadležnosti sudova i drugih tijela Republike Hrvatske za raspravljavanje u pravnim stvarima čiji su predmet privatnopravni odnosi s međunarodnim obilježjem te pravila za priznanje i ovrhu stranih sudskih odluka čiji su predmet navedeni privatnopravni odnosi.

Slijedom Preporuke Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 5. siječnja 2023. koja za cilj ima poboljšanje prakse u postupcima međudržavnog posvojenja djece u kojima ne dolazi do primjene Konvencije o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem (Hag, 1993.) Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike je također dalo preporuku Hrvatskom zavodu za socijalni rad za postupanje u postupcima davanja mišljenja o podobnosti i prikladnosti za posvojenje u skladu s Obiteljskim zakonom („Narodne novine“, br. 103/15., 98/19. i 47/20.). Dana je preporuka Hrvatskom zavodu za socijalni rad da u postupku procjene podobnosti i prikladnosti za posvojenje djeteta ispita interes potencijalnih posvojitelja za međudržavnim posvojenjem i da potencijalne posvojitelje upozna kako je odluka o posvajanju djece iz tzv. trećih država, država koje nisu ugovornice Konvencije o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem njihova osobna odgovornost i kako se preporuča da se prethodno u potpunosti informiraju o propisima te zemlje u području posvojenja.

Nadalje, dana je preporuka Hrvatskom zavodu za socijalni rad da kada zaprimi obavijest suda o priznanju strane sudske odluke o međudržavnom posvojenju djece postupi sukladno članku 216. stavku 1. Obiteljskog zakona te da ponudi i pruži djetetu i posvojitelju savjetodavnu pomoć nakon zasnivanja posvojenja.

Također, u skladu s navedenom Preporukom Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike će na zahtjev suda u postupcima priznanja stranih sudskih odluka o posvojenju provjeravati podatke jesu li predlagatelji upisani u Registru potencijalnih posvojitelja te o tome dostavljati obavijest sudu. Zakonom o međunarodnom privatnom pravu dodatno bi se uređio zakonodavni okvir kojim se

regulira postupak priznanja stranih sudskih odluka o posvojenju na način da se u postojeći Zakon o međunarodnom privatnom pravu doda novi članak.

Osnovna pitanja koja se uređuju dopunom Zakona

Zakonom o dopuni Zakona o međunarodnom privatnom pravu može se urediti područje međudržavnog posvojenja djece iz trećih država s obzirom da između ostalog uređuje pitanje priznanja stranih sudskih odluka o posvojenju te je moguće propisati dodatne odredbe kojima se regulira taj postupak i osigurava postupanje sudova u skladu s preporukom Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Obiteljski zakon isključivo uređuje zasnivanje posvojenja djece u postupcima koji se provede u Republici Hrvatskoj.

Zakon o potvrđivanju Haške konvencije o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem dodatno je uredio područje međudržavnog posvojenja u Republici Hrvatskoj između država ugovornica Konvencije.

Prilikom pristupanja Republike Hrvatske istoj Konvenciji, nije utvrđena potreba izmjene nacionalnih propisa ili donošenje provedbenih akata jer je zaključeno kako se Konvencija može u potpunosti provoditi na području Republike Hrvatske po važećim nacionalnim propisima.

Slijedom navedenoga, jedino područje u kojem se treba intervenirati je priznanje strane sudske odluke o posvojenju kako bi se dodatno uredilo područje međudržavnog posvojenja djece iz tzv. trećih država koje nisu ugovornice Konvencije. Ovim prijedlogom želi se osigurati da se sudovima u postupku priznanja stranih sudskih odluka dostavljaju strane sudske odluke o posvojenju legalizirane u skladu s postojećim propisima, da su podnositelji prijedloga za priznanje strane sudske odluke bili podobni i prikladni za posvojenje u skladu s propisima Republike Hrvatske prije zasnivanja posvojenja u drugoj državi, da se posvojiteljskoj obitelji osigura praćenje i podrška nakon dolaska djeteta u Republiku Hrvatsku te da se uvede obveza evidentiranja broja djece koja su posvojena u Republiku Hrvatsku iz trećih država.

Posljedice koje će proisteci iz dopuna Zakona

Usvajanjem dopuna Zakona povećat će se pravna sigurnost kod međunarodnih posvojenja budući da će se tražiti dokaz o legalizaciji strane sudske odluke o posvojenju djeteta. Time se istodobno štiti i najbolji interes djeteta. Odredbom će se regulirati da je posvojitelj upisan u Registar potencijalnih posvojitelja u Republici Hrvatskoj, ako je posvojitelj u trenutku zasnivanja posvojenja bio obavezan upisati se u Registar potencijalnih posvojitelja u Republici Hrvatskoj što će također povećati stupanj zaštite djece koja se posvajaju.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona ne očekuje se povećanje troškova provedbenih aktivnosti u odnosu na dosadašnje te nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLOZI DONOŠENJA ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temeljem odredbe članka 204. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.) Zakon se donosi po hitnom postupku budući da to zahtijevaju osobito opravdani razlozi odnosno zaštita najboljeg interesa djeteta i povećanje pravne sigurnosti kod međunarodnih posvojenja.

Predloženom dopunom Zakona dodaje se samo jedna nova odredba trenutno važećeg Zakona i to članak 71.a. Predloženom dopunom uređuju se dodatne pretpostavke za priznanje strane sudske odluke o posvojenju djeteta čime se želi dodatno osnažiti zaštita najboljeg interesa djeteta. Odredba regulira da će se tražiti dokaz o legalizaciji strane sudske odluke o posvojenju djeteta čime će se dodatno urediti područje međudržavnog posvojenja djece iz trećih država. Također odredbom se regulira praćenje prilagode djeteta u posvojiteljskoj obitelji čime se dodatno štiti najbolji interes djeteta.

Usvajanjem Zakona povećat će se pravna sigurnost kod međunarodnih posvojenja budući da će se tražiti dokaz o legalizaciji strane sudske odluke o posvojenju djeteta. Time se istodobno štiti i najbolji interes djeteta. Odredbom će se regulirati da je posvojitelj upisan u Registar potencijalnih posvojitelja u Republici Hrvatskoj, ako je posvojitelj u trenutku zasnivanja posvojenja bio obvezan upisati se u Registar potencijalnih posvojitelja u Republici Hrvatskoj što će također povećati stupanj zaštite djece koja se posvajaju.

Osim toga, za provođenje ovog Zakona ne očekuje se povećanje troškova provedbenih aktivnosti u odnosu na dosadašnje te nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Imajući u vidu navedeno Zakon je potrebno donijeti po hitnom postupku budući da dopuna Zakona sadržajno uređuje izuzetno važno pitanje o potrebi zaštite najboljeg interesa djeteta te je stoga predloženu dopunu Zakona potrebno usvojiti u najkraćem mogućem roku.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O MEĐUNARODNOM PRIVATNOM PRAVU

Članak 1.

U Zakonu o međunarodnom privatnom pravu („Narodne novine“, broj 101/17.) iza članka 71. dodaje se članak 71.a koji glasi:

„Članak 71.a

- (1) Strana sudska odluka o posvojenju djeteta iz zemlje koja nije stranka međunarodnog ugovora koji uređuje pitanje međunarodnog posvojenja priznat će se ako je podnositelj prijedloga, uz dokaz iz članka 67. stavka 1. ovog Zakona, podnio i dokaz o legalizaciji te odluke sukladno zakonu kojim se uređuje legalizacija isprava u međunarodnom prometu.
- (2) U postupku iz stavka 1. ovoga članka sud Republike Hrvatske će od ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi zatražiti podatak da je posvojitelj upisan u Registar potencijalnih posvojitelja u Republici Hrvatskoj, ako je posvojitelj u trenutku zasnivanja posvojenja bio obvezan upisati se u Registar potencijalnih posvojitelja u Republici Hrvatskoj.
- (3) Sud Republike Hrvatske dužan je pravomoćnu sudsku odluku o priznanju strane sudske odluke iz stavka 1. ovoga članka dostaviti na znanje ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi i Hrvatskom zavodu za socijalni rad, radi upisa u Registar posvojenja i praćenja prilagodbe djeteta u posvojiteljskoj obitelji sukladno zakonu kojim se uređuju obiteljski odnosi.“.

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovom se odredbom uređuju dodatne pretpostavke za priznanje strane sudske odluke o posvojenju djeteta čime se želi dodatno osnažiti zaštita najboljeg interesa djeteta. Odredba regulira da će se tražiti dokaz o legalizaciji strane sudske odluke o posvojenju djeteta čime će se dodatno urediti područje međudržavnog posvojenja djece iz trećih država. Također, odredbom se regulira praćenje prilagode djeteta u posvojiteljskoj obitelji čime se dodatno štiti najbolji interes djeteta.

Uz članak 2.

Ova odredba uređuje stupanje na snagu Zakona.

PRILOG: Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću

OBRAZAC
IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

Naslov dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Zakonu o dopuni Zakona o međunarodnom privatnom pravu
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo pravosuđa i uprave
Svrha dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Zakonu o dopuni Zakona o međunarodnom privatnom pravu
Datum dokumenta	28. travnja 2023. godine
Verzija dokumenta	1.0
Vrsta dokumenta	Izvješće
Naziv nacrt zakona, drugog propisa ili akta	Zakon o dopuni Zakona o međunarodnom privatnom pravu
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	-
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrt	Ministarstvo pravosuđa i uprave
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrt?	-
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Nacrt je objavljen na središnjem državnom portalu e-Savjetovanja. Nacrt je objavljen 31. ožujka 2023. godine, sa rokom za komentare od 15 dana, koji je istekao dana 15. travnja 2023. godine.
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Pojedinci Ivana Kunda i Tomislav Filjak, Pravobranitelj za djecu RH

ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI	Vidjeti dokument analiza dostavljenih primjedbi
Primjedbe koje su prihvaćene	
Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje	
Troškovi provedenog savjetovanja	Troškova provedenog savjetovanja nije bilo

Izvješće o provedenom savjetovanju - Savjetovanje o Nacrtu prijedloga zakona o dopuni Zakona o međunarodnom privatnom pravu

Redni broj	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
1	Pravobranitelj za djecu RH	PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O MEĐUNARODNOM PRIVATNOM PRAVU	Ured pravobraniteljice pozdravlja izmjene Zakona o međunarodnoj privatnom pravu koje su usmjerene na veću pravnu zaštitu djece u postupcima međudržavnog posvojenja iz zemalja koje nisu potpisnice Haške konvencije o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem, a koje su rezultat preporuka pravobraniteljice za djecu od 4. siječnja 2023. (KLASA: DPR-028-03/23-01/0001) upućenih nadležnim tijelima. Važnim smatramo da je u ovaj propis ugrađena preporuka pravobraniteljice za djecu o potrebi prethodne provjere posvojitelja provjerom upisa u Registru posvojitelja, kao i o obvezi suda da pravomoćnu sudsku odluku o priznanju strane sudske odluke dostavi na znanje ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi i Hrvatskom zavodu za socijalni rad, radi upisa u Registar posvojenja i praćenja prilagodbe djeteta u posvojiteljskoj obitelji sukladno zakonu kojim se uređuju obiteljski odnosi.	Primljeno na znanje	Primljeno na znanje.
2	Ivana Kunda	PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O MEĐUNARODNOM PRIVATNOM PRAVU	Načelno pozdravljam namjeru dopune Zakona o međunarodnom privatnom pravu kako bi se time odgovorilo na situaciju koja se u praksi pokazala izuzetno složenom i zabrinjavajućom. U tom smislu smatram da je obveza suda da od nadležnog ministarstva zatraži podatak o upisu u hrvatski Registar posvojitelja dobra mjera provjere jesu li posvojitelji iz inozemne odluke podobni za to prema hrvatskim kriterijima, jer će to biti u cilju zaštite najboljeg interesa djeteta iz strane države (usporedivo s onima iz Hrvatske). Osim toga, pozdravljam i obvezu vođenja evidencije posvojenja od strane nadležnog ministarstva, na što je ukazala i Pravobraniteljica za djecu u svojim reakcijama, a čemu mogu dodati i to da takve evidencije priznatih inozemnih presuda i općenito predmeta s međunarodnim obilježjem nedostaju i u drugim	Djelomično prihvaćen	Vezano za komentar da se dopunom ne rješava problem koji je potaknuo ovu dopunu – a to je sprječavanje priznanja pred hrvatskim sudovima inozemnih odluka o posvojenju koje su nezakonite, ili krivotvorene ili pribavljene koruptivnim radnjama, skreće se pozornost da se postupak priznanja provodi po pravilima izvanparničnog postupka. O prijedlogu za priznanje strane sudske odluke sud odlučuje rješenjem ne upuštajući se u raspravljanje o činjeničnom stanju niti zakonitosti strane sudske odluke, već se ograničava na to da ispita postojanje zakonskih uvjeta za priznanje te odluke. Zakon je taksativno propisao pretpostavke koje moraju biti kumulativno ispunjene da bi se strana sudska odluka priznala (čl. 66.-71. Zakona). Međunarodna posvojenja iz

područjima.
Prema st. 1. izražavam dvostruke rezerve. Prva se odnosi na to što je njime predviđeno gotovo isto što je već predviđeno Zakonom o legalizaciji isprava u međunarodnom prometu. U čl. 2. st. 1. je propisano da se javna isprava izdana u inozemstvu (tj. inozemna javna isprava) mora ovjerovati da bi se moga koristiti u Hrvatskoj, i to pred Ministarstvom vanjskih poslova ili diplomatskim ili konzularnim predstavništvom Hrvatske u inozemstvu. Jedina je razlika u tome što je prema Zakonu o legalizaciji isprava u međunarodnom prometu predviđen izuzetak na temelju uzajamnosti, a u predloženoj odredbi nije. To može otvoriti pitanje tumačenja, primjenjuje li se izuzetak i u ovom posebnom slučaju ili ne, što nažalost obrazloženje nacrtu prijedloga Zakona o dopuni ZMPP-a uopće ne pojašnjava. Ako se primjenjuje izuzetak, ovaj dio odredbe je posve izlišan jer samo ponavlja postojeću odredbu. Stoga je za pretpostaviti da je namjera zakonodavca da se izuzetak ne primjenjuje. Pod tom pretpostavkom, iako je obvezna i beznimna legalizacija nešto što bi moguće unaprijedilo sustav u smjeru zaštite najboljeg interesa djeteta, ona ne rješava problem koji je potaknuo ovu dopunu – a to je spriječiti priznanje pred hrvatskim sudovima inozemnih odluka o posvojenju koje su nezakonite, bilo da su krivotvorene ili pribavljene koruptivnim radnjama. To se neće dogoditi ako se država intenzivnije ne uključi, a intenzivnije uključivanje ne znači prebacivanje cjelokupne odgovornosti na posvojitelje – kroz legalizaciju koja je i do sada postojala kao pretpostavka za korištenje stranih javnih isprava u Hrvatskoj. A upravo se čini da je to intencija zakonodavca, jer u obrazloženju ove odredbe navodi, između ostalog, da je odluka o posvojenju iz trećih država (koje nisu stranke Haaške konvencije o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem iz 1993. godine) osobna odgovornost posvojitelja, s čime oni trebaju biti upoznati od samog početka od strane nadležnih hrvatskih tijela. To naravno nitko ne snori, ali to ni

država koje nisu članice Konvencije odgovornost su prvenstveno tih država koje imaju zadaću i odgovornost zaštititi svoju maloljetnu djecu i takvi postupci se provode u skladu s njihovim nacionalnim propisima.
Nadalje, vezano za komentar da se dopunom Zakona unese postupak provjere vjerodostojnosti odluke države podrijetla djeteta o posvojenju diplomatskim putem i to putem Ministarstva vanjskih i europskih poslova, odnosno diplomatsko-konzularnog predstavništva Republike Hrvatske koje pokriva državu podrijetla djeteta, ističe se da je u samom postupku pune legalizacije, u smislu čl. 3. Zakona o legalizaciji isprava, naše diplomatsko-konzularno predstavništvo koje pokriva državu podrijetla djeteta koje je donijelo odluku o posvojenju, zadnja instanca koja potvrđuje vjerodostojnost potpisa i pečata na odluku/ispravu.
Skreće se i pozornost da je čl. 4. st. 1. Zakona o legalizaciji isprava u međunarodnom prometu propisano da, ako tijelo kojemu je inozemna javna isprava podnesena posumnja u njezinu vjerodostojnost, može zatražiti od ministarstva nadležnog za vanjske poslove da izvrši provjeru da li je ispravu izdalo tijelo koje je označeno na ispravi. Dakle, hrvatski sud u postupku priznanja, u slučaju da posumnja u vjerodostojnost odluke države podrijetla djeteta, može, sukladno Preporuci Vrhovnog suda Republike Hrvatske, zastati u postupku i zatražiti od navedenog ministarstva za vanjske poslove da izvrši provjeru da li je odluku/ispravu donijelo tijelo koje je označeno u navedenom dokumentu. Također treba imati u vidu da se legalizacijom/ovjerovljenjem isprava u međunarodnom prometu, u smislu čl. 2. Zakona o legalizaciji isprava u međunarodnom prometu, potvrđuje vjerodostojnost potpisa isprave osobe koja ispravu potpisuje i vjerodostojnost pečata stavljenog na ispravu. Usvajanjem dopuna zakona će se povećati pravna sigurnost kod međunarodnih

		<p>ne može niti smije biti samo njihova odgovornost budući da je riječ o pitanjima kojima pojedinac ne može upravljati niti ih nadzirati na način na koji to čine državne odnosno javne institucije. Upravo stoga i Zakon o legalizaciji isprava u međunarodnom prometu predviđa da se u slučaju da sud ili drugo nadležno tijelo posumnja u vjerodostojnost strane javne isprave može od Ministarstva vanjskih poslova zatražiti provjeru je li ju izdalo tijelo koje je u njoj naznačeno. Ovaj postupak provjere vjerodostojnosti diplomatskim putem mogao bi se de lege ferenda provoditi po potrebi ili redovito, i tu bi bio ključ za rješenje ovog problema, posebno kada bi ga provodilo Ministarstvo vanjskih poslova odnosno diplomatsko ili konzularno predstavništvo u sklopu postupanja povodom zahtjeva za legalizaciju strane javne isprave. Takva izričita obveza bi bolje zajamčila najbolji interes djeteta i trebalo bi ju dodati na kraju odredbe st. 1. Pritom bi Ministarstvo vanjskih poslova trebalo organizirati svoj rad na tim predmetima tako da u najmanjoj mogućoj mjeri utječe na trajanje čitavog procesa međudržavnog posvojenja (koje će se neminovno produljiti zbog nužnih provjera, ali je to operativnim zahvatima moguće svesti na razumnu mjeru). Druga rezerva koju iznosim je u odnosu na izričaj odredbe st. 1. jer je korištenje riječi „treće“ suvišno, dok je pojam „potpisnica“ neadekvatan i treba ga zamijeniti pojmom „stranka“ (potpisnice nisu obvezane međunarodnom konvencijom, dok stranke jesu). Također bi pojam „zemalja“ trebao biti u jednini – „zemlje“ – kao i ostale riječi koje ju slijede, jer svaka takva odluka je porijeklom iz jedne od tih zemalja, a ne iz više njih.</p>	<p>posvojenja u slučajevima kada se radi o posvojenju iz države koja nije stranka Konvencije o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem („Narodne novine“, Međunarodni ugovori, broj 5/2013), budući da će se tražiti dokaz o legalizaciji strane sudske odluke o posvojenju djeteta. Također sud će u postupku priznanja strane sudske odluke o posvojenju djeteta iz države koja nije potpisnica Konvencije zatražiti od ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi podatak da li je podnositelj prijedloga za priznanje strane sudske odluke o posvojenju upisan u Registar potencijalnih posvojitelja u Republici Hrvatskoj (ako je posvojitelj u trenutku zasnivanja posvojenja bio obvezan upisati se u Registar potencijalnih posvojitelja u Republici Hrvatskoj). Konačno, sud je dužan svoju pravomoćnu sudsku odluku o priznanju dostaviti na znanje ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi i Hrvatskom zavodu za socijalni rad, radi upisa u Registar posvojenja i praćenja prilagodbe djeteta u posvojiteljskoj obitelji u Republici Hrvatskoj, sukladno zakonu kojim se uređuju obiteljski odnosi. Time se istodobno štiti i povećava bolja kontrola i zaštita najboljeg interesa djeteta.</p> <p>Usvojene su primjedbe koje se odnose na izričaj odredbe st.1. Brisana je riječ "treće". Pojam „potpisnica“ zamijenjen je pojmom „stranka“ i pojam „zemalja“ zamijenjen je pojmom „zemlje“.</p>		
3	Tomislav Filjak	<p>PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O MEĐUNARODNOM PRIVATNOM PRAVU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE IZ ZAKONA PROISTEĆI</p>	<p>Podržavam već iznijete primjedbe g. Kunde i pravobraniteljice za djecu, a predlagачima bih, premda vjerujem da prate rasprave na ovu temu, skrenuo pozornost na članak "Međudržavno posvojenje u svjetlu događanja u Republici Hrvatskoj" objavljen u Informatoru 31.3.2023. (https://informativ.hr/strucni-clanci/meudrzavno-posvojenje-u-svjetlu-dogadanja-u-republici-</p>	<p>Nije prihvaćen</p>	<p>U komentaru se predlaže da se točka II. Ocjena stanja preradi na način da se izbriše zaključak po kojem se treba intervenirati jedino u području priznanja strane sudske odluke i da se, sukladno prijedlogu više naših stručnjaka zabrani posvajanja iz zemalja koje nisu stranke Konvencije o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem</p>

hrvatskoj) od autorice koja je za navedeno područje nedvojbeni stručni autoritet.

Kad se zamršenost i višeslojnost problema međudržavnih posvajanja kratko prikazana u tom članku usporedi s obrazloženjima i rješenjima koja su ovdje ponuđena, čovjek se mora zabrinuti, pa i početi bojati administrativne olakosti. Naime, uz niz međunarodnih propisa i preporuka, uz međunarodni skandal i uz više od desetljeća posvajanja kongoanske djece u Hrvatsku, što je već stvaralo međunarodne afere i sudske procese (npr. slučaj Adriane Sučić Roginić) predlagajući zaključuju "Slijedom navedenog, jedino područje u kojem se treba intervenirati je priznanje strane sudske odluke o posvojenju...", a cjelokupno rješenje koje predlagajući nude je prebacivanje cijele odgovornosti na posvojitelje i neizravno na hrvatski sud koji stranu odluku treba preispitati.

Stoga predlažem:

1. U potpunosti preraditi točku "II. OCJENA STANJA..." tako da oslikava pristup RH prema posvajanjima iz zemalja koje nisu potpisnice Konvencije o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem (dalje: Konvencije), a osobito izbrisati potpuno neodrživi zaključak kako je "...jedino područje u kojem se treba intervenirati je priznanje strane sudske odluke o posvojenju..."

2. U prerađenom tekstu ukratko opisati cjelinu pristupa RH posvajanjima iz zemalja koje nisu stranke Konvencije, a koji bi, prema dosadašnjoj javnoj raspravi, trebao obuhvatiti bar sljedeće:

- Odnos prema posvajanjima iz država koje nisu stranke Konvencije
Više naših stručnjaka od početka slučaja u Zambiji predložilo je da se posvajanja iz zemalja koje nisu stranke Konvencije zabrane. U suprotnom treba jasno obrazložiti iz čega proizlazi nužda da se posvajanje iz tih zemalja dopusti. I to usprkos jasnim preporukama UN-ove Zajedničke izjave o nezakonitim međudržavnim posvojenjima (Joint statement on illegal intercountry adoptions) koja

(u daljnjem tekstu Konvencije).

Ističe se da je, sukladno čl. 1. Zakona o međunarodnom privatnom pravu uređeno polje primjene tog Zakona - uređuju se mjerodavno pravo za privatnopravne odnose s međunarodnim obilježjem, nadležnost sudova i drugih tijela Republike Hrvatske u pravnim stvarima čiji su predmet privatnopravni odnosi s međunarodnim obilježjem i pravila postupka, te priznanje i ovrha stranih sudskih odluka u pravnim stvarima čiji su predmet privatnopravni odnosi s međunarodnim obilježjem. Nadalje, pitanje dopuštenosti ili nedopuštenosti posvojenja iz država koje nisu stranke Konvencije ne spada u polje primjene Zakona.

Nije svrha Zakona ograničavanje nekoga u namjeri da postane roditelj. Odluku o međudržavnom posvojenju donosi država podrijetla djeteta koja može urediti sustav posvajanja od stranih posvojitelja. Republika Hrvatska, kao potpisnica Konvencije, ne dopušta posvojenja djece u države koje nisu potpisnice Konvencije.

Međunarodna posvojenja iz država koje nisu članice Konvencije odgovornost su prvenstveno tih država koje imaju zadaću i odgovornost zaštititi svoju maloljetnu djecu i takvi postupci se provode u skladu s njihovim nacionalnim propisima.

Prema Zakonu, strana sudska odluka izjednačuje se s odlukom suda Republike Hrvatske i ima pravni učinak u Republici Hrvatskoj samo ako je prizna sud Republike Hrvatske.

Stranom sudskom odlukom smatra se i odluka drugog tijela koja je u državi u kojoj je donesena izjednačena sa sudskom odlukom ako se njezin predmet odnosi na privatnopravne odnose s međunarodnim obilježjem, a u te odnose spada i posvojenje.

Ističe se da se upravo dopunom Zakona o međunarodnom privatnom pravu i to odredbom članka 71. a st. 1. regulira da će se tražiti dokaz o legalizaciji strane sudske odluke o posvojenju djeteta čime će se

preporuča da se uvede moratorij posvajanja iz država u kriznom stanju (oružani sukobi, prirodne nesreće itd.), a što države koje nisu stranke Konvencije u pravilu jesu.

- Postupanje prema "nedavno" posvojenoj djeci
Kao što je nakon slučaja Zambija sasvim jasno, u Republici Hrvatskoj je trenutno više desetaka djece koja su razmjerno nedavno posvojena iz DR Konga, a dalo se razabrati i iz Liberije i možda iz nekih drugih država. Da je prema njima postupano kao prema djeci usvojenoj u RH ili iz država stranaka Konvencije, ta djeca bi, ili bar dio njih, još uvijek bila u registru i praćena bi bila njihova prilagodba na posvojiteljsku obitelj. Nije jasno stoga zašto u svrhu zaštite djece nije predloženo da se podaci i o toj djeci dostave u ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi i Hrvatski zavod za socijalni rad, radi upisa u Registar posvojenja i praćenja prilagodbe djeteta u posvojiteljskoj obitelji. Naravno, nije riječ ni o kakvoj retroaktivnosti već samo provedbi postupaka koji se u "normalnim" posvajanjima započnu prije, a ovdje se zbog propusta države provode naknadno i traju onoliko koliko i kod "normalnih" posvojenja.

- Postupanje prema "starijim" posvajanjima
Republika Hrvatska treba ispraviti svoje propuste i prema ostaloj djeci posvojenoj na ovakav način više godine unatrag i potvrditi skrb za njihovu dobrobit. Prijedlozi kako to provesti držim da su vrlo jasni dani primjerice u UN-ovoj Zajedničkoj izjavi o nezakonitim međudržavnim posvojenjima (Joint statement on illegal intercountry adoptions), osobito u točki 13., ali i u svim točkama od 12. do 18., kao i u Izjavi o međudržavnom posvojenju koju je 2018. izdala Europska mreža dječjih pravobranitelja (European Network of Ombudspersons for Children (ENOC); Position Statement on "Intercountry Adoption"). Stoga bi, polazeći i od spomenutih međunarodnih dokumenata, svoje prijedloge trebalo podnijeti ministarstvo nadležno za posvajanja, ministarstvo pravosuđa, MUP, MVEP, pravobraniteljica za djecu te

dodatno urediti područje međudržavnog posvojenja djece iz trećih država. Usvajanjem dopuna Zakona povećat će se pravna sigurnost kod međunarodnih posvojenja budući da će se tražiti dokaz o legalizaciji strane sudske odluke o posvojenju djeteta. Nadalje, sukladno dopuni Zakona, sud će u postupku priznanja strane sudske odluke o posvojenju djeteta iz države koja nije potpisnica Konvencije zatražiti od ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi podatak da li je podnositelj prijedloga za priznanje strane sudske odluke o posvojenju upisan u Registar potencijalnih posvojitelja u Republici Hrvatskoj, te, konačno, sud je dužan svoju pravomoćnu sudsku odluku o priznanju dostaviti na znanje ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi i Hrvatskom zavodu za socijalni rad radi upisa u Registar posvojenja i praćenja prilagodbe djeteta u posvojiteljskoj obitelji u Republici Hrvatskoj, sukladno zakonu kojim se uređuju obiteljski odnosi.

Predloženim dopunama uređuju se dodatne pretpostavke za priznanje strane sudske odluke o posvojenju djeteta i time se povećava bolja kontrola i zaštita najboljeg interesa djeteta.

možda još neka državna tijela. Ukoliko nema prijedloga ili u RH nije potrebno postupati prema navedenim izjavama, držim da bi svako od uključenih državnih tijela i to trebala jasno reći i obrazložiti.

3. Ovdje predložene izmjene Zakona doraditi prema prijedlozima pravobraniteljice za djecu, čime se cijeli postupak uozbiljuje i nije gurnut sasvim u ruke posvojitelja. No, primjenu takvog postupka ograničiti samo za slučajeve u kojima je posvajanje iz zemalja koje nisu potpisnice Konvencije iznimno dopušteno. Dopuniti izmjene tako da te iznimke od zabrane posvajanja iz zemalja koje nisu stranke Konvencije budu jasne (primjerice naš državljanin koji je u Kongu živio 10 godina, tamo usvojio dijete prije 5 godina i sada se s njim seli u Hrvatsku).

Sveukupno držim da za cjelovito rješenje spornih međudržavnih posvajanja postoji niz jasnih međunarodnih obveza i smjernica, koje sada možemo ignorirati, ali će prije ili kasnije ponovno postati aktualne te da tako zamršenim pitanjima i obvezama (koja obuhvaćaju buduća posvajanja, ali i ona završena i ona koja su u tijeku), nije rješenje prebaciti isključivo sudovima obvezu da ubuduće od posvojitelja na papiru traže pečat više.

4 Pravobranitelj za djecu RH	PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O MEĐUNARODNOM PRIVATNOM PRAVU, PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O MEĐUNARODNOM PRIVATNOM PRAVU	Ured pravobraniteljice pozdravlja izmjene Zakona o međunarodnoj privatnom pravu koje su usmjerene na veću pravnu zaštitu djece u postupcima međudržavnog posvojenja iz zemalja koje nisu potpisnice Haške konvencije o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem, a koje su rezultat preporuka pravobraniteljice za djecu od 4. siječnja 2023. (KLASA: DPR-028-03/23-01/0001) upućenih nadležnim tijelima. Važnim smatramo da je u ovaj propis ugrađena preporuka pravobraniteljice za djecu o potrebi prethodne provjere posvojitelja provjerom upisa u Registru posvojitelja, kao i o obvezi suda da pravomoćnu sudsku odluku o priznanju strane sudske odluke dostavi na znanje ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi i Hrvatskom zavodu za socijalni rad, radi upisa u Registar posvojenja i praćenja prilagodbe djeteta u posvojiteljskoj obitelji sukladno zakonu kojim se uređuju obiteljski odnosi.	Primljeno na znanje	Primljeno na znanje.
5 Pravobranitelj za djecu RH	PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O MEĐUNARODNOM PRIVATNOM PRAVU, Članak 1.	Pravobraniteljica za djecu preporučila je nadležnim tijelima da postupak posvojenja mora biti reguliran i pod nadzorom nadležnih tijela Republike Hrvatske kako bi se dale garancije da je postupak posvojenja, koji prethodi priznanju strane odluke o posvojenju, proveden zakonito i u najboljem interesu djeteta jer na to obvezuje Konvencija o pravima djeteta. Istaknula je da reguliranje postupka priznanja strane sudske odluke na temelju koje se zasniva posvojenje treba biti isključivo na temelju diplomatske provjere vjerodostojnosti isprave o posvojenju koju su izdala tijela druge države. Samo na taj način može se spriječiti davanje legitimiteta inozemnim odlukama o posvojenju koje su nezakonite, kao i otkloniti sumnju o eventualno nezakonitim radnjama koje su prethodile donošenju odluke o posvojenju i ugrožavanju najboljeg interesa djeteta. Kako ovim prijedlogom izmjena Zakona o međunarodnom privatnom pravu nije nedvojbeno propisano da će se provjera vjerodostojnosti odluke o posvojenju obavezno provoditi diplomatskim putem (tzv. nadovjera) u svim slučajevima iz st. 1. čl. 71a, to predlažemo da	Nije prihvaćen	U komentaru se predlaže da postupak posvojenja mora biti reguliran i pod nadzorom nadležnih tijela Republike Hrvatske kako bi se dale garancije da je postupak posvojenja, koji prethodi priznanju strane odluke o posvojenju, proveden zakonito i u najboljem interesu djeteta jer na to obvezuje Konvencija o pravima djeteta. Ističemo da Republika Hrvatska ne može nadzirati i miješati se u reguliranje postupka posvojenja u drugoj državi jer time izravno narušava suverenitet druge države. Svaka država regulira nacionalne propise neovisno i samostalno i bilo kakvo 'nadziranje' reguliranja odredbi nacionalnog prava je kršenje nacionalnog suvereniteta druge države. Ističe se da se upravo dopunom Zakona o međunarodnom privatnom pravu i to odredbom članka 71.a st.1. regulira da će se tražiti dokaz o legalizaciji strane sudske odluke o posvojenju djeteta čime će se dodatno urediti područje međudržavnog posvojenja djece iz trećih država. Usvajanjem dopuna zakona povećat će se pravna sigurnost kod međunarodnih

se ovaj članak dopuni takvom odredbom jer će se samo na taj način dodatno osnažiti zaštita najboljeg interesa djeteta. Podsjećamo i na zaključak sastanka predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda RH održanog 6. veljače 2023. u Zagrebu : Da bi se mogao provesti postupak priznanja strane sudske odluke iz država koje nisu potpisnice Haške konvencije o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava od 5. listopada 1961. (NN-Međunarodni ugovori, br. 4/94) strana sudska odluka mora biti nadovjerenjena od strane diplomatskog odnosno konzularnog predstavništva Republike Hrvatske koje je nadležno za državu čija se sudska odluka treba priznati u Republici Hrvatskoj, sve u skladu s odredbama Zakona o legalizaciji isprava u međunarodnom prometu (NN br. 53/91).

posvojenja budući da će se tražiti dokaz o legalizaciji strane sudske odluke o posvojenju djeteta. Naime, glede prijedloga da se odredba članka 71.st.1 dopuni na način da reguliranje postupka priznanja strane sudske odluke na temelju koje se zasniva posvojenje, treba biti isključivo na temelju diplomatske provjere vjerodostojnosti isprave o posvojenju koja su izdala tijela druge države i da se samo na taj način može spriječiti davanje legitimiteta inozemnim odlukama o posvojenju koje su nezakonite kao i otkloniti sumnju o eventualnim nezakonitim radnjama, skreće se pozornost da se postupak priznanja provodi po pravilima izvanparničnog postupka. Prema Zakonu o međunarodnom privatnom pravu, strana sudska odluka izjednačuje se s odlukom suda Republike Hrvatske i ima pravni učinak u Republici Hrvatskoj samo ako je prizna sud Republike Hrvatske. O prijedlogu za priznanje strane sudske odluke sud odlučuje rješenjem ne upuštajući se u raspravljanje o činjeničnom stanju niti zakonitosti strane sudske odluke, već se ograničava na to da ispita postojanje zakonskih uvjeta za priznanje te odluke. Zakon je taksativno propisao pretpostavke koje moraju biti kumulativno ispunjene da bi se strana sudska odluka priznala (čl. 66.-71. Zakona). Pravobraniteljica se u komentaru poziva na zaključak sa sastanka Građanskog odjela Vrhovnog suda RH održanog dana 6. veljače 2023. godine u Zagrebu i s time u svezi se ističe da se Dopunom Zakona o međunarodnom privatnom pravu i to odredbom članka 71.a st. 1. i uvažio navedeni zaključak. Nadalje, ističe se da je čl. 4. st. 1. Zakona o legalizaciji isprava u međunarodnom prometu („Narodne novine“, broj 53/91) propisano da, ako tijelo kojemu je inozemna javna isprava podnesena, posumnja u njezinu vjerodostojnost, može zatražiti od ministarstva nadležnog za vanjske poslove da izvrši provjeru da li je ispravu izdalo tijelo koje je označeno na

ispravi.
Konačno, treba imati u vidu da se legalizacijom/ovjerenjem isprava u međunarodnom prometu, u smislu čl. 2. Zakona o legalizaciji isprava u međunarodnom prometu, potvrđuje vjerodostojnost potpisa isprave osobe koja ispravu potpisuje i vjerodostojnost pečata stavljenog na ispravu.